

Provinciale Staten

Clustercode VTH
Ons kenmerk DOC-00729669
Bijlage(n) 12

Uw kenmerk -
Maastricht 7 januari 2025
Verzonden 16 januari 2025

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : S. Maillé
Fractie : VVD
Inzake : RUD Limburg Noord

Vraag 1.

Op welke inhoudelijke vlakken schiet de RUD Limburg Noord, los van het feit dat zij een netwerkstructuur betreft, te kort voor wat betreft haar resultaten? Zou uw College een limitatieve opsomming met toelichting kunnen verschaffen?

Antwoord.

We kunnen aangeven wat blijkt uit verschillende rapporten en bestuursrapportages die afgelopen tijd zijn verschenen. Het antwoord op deze vraag putten wij dan ook onder andere uit deze documenten. In de vergadering van de Statencommissie Leefomgeving op 29 november 2024, heeft gedeputeerde Van Caldenberg toegezegd de rapportages die gaan over het inhoudelijk functioneren ten aan zien van de RUD Limburg Noord te verstrekken aan Provinciale Staten. Met het toesturen van de bijbehorende rapportages is tevens voldaan aan toezegging 9621.

Visitatierapport RUD Limburg Noord (maart 2024) p. 8-9:

1. RUD Limburg Noord is niet in staat om als volwaardige omgevingsdienst te functioneren
 2. Een regionaal functionerend VTH-stelsel ontbreekt binnen het werkgebied RUD Limburg Noord
 3. Kwalitatief goed inzicht ontbreekt
 4. Ketenpartners vragen één daadkrachtige en zichtbare RUD Limburg Noord
 5. Op bepaalde thema's wordt urgentie gemist
- Voor de details verwijzen we naar het bijgevoegde visitatierapport.

Plan van Aanpak RUD Limburg Noord maart 2024 p. 5-6:

Ook in het door Berenschot opgestelde plan van aanpak wordt aangegeven dat een groot nadeel van het netwerkmodel de ingebakken vrijblijvendheid is. Door 16 deelnemers worden gezamenlijk de prioriteiten bepaald waarna op de realisatie daarvan door iedere deelnemer zelf wordt gestuurd. Gezien de schaarste in VTH medewerkers en schaarste aan uren zit er spanning op lokale prioriteiten versus de regionale prioriteiten. In de regel krijgen dan de lokale prioriteiten de voorrang. In de diverse gesprekken die met medewerkers gevoerd zijn kreeg Berenschot vele voorbeelden te horen van regionale prioriteiten die hierdoor blijven liggen. Als concreet voorbeeld wordt in het plan van aanpak de casus Claessens Tankcleaning genoemd.

Bestuursrapportage RUD LN eerste half jaar 2024 o.a. p. 3, 5 en 8:

Daarnaast blijkt uit de bestuursrapportage van het eerste half jaar 2024 die de RUD Limburg Noord heeft vastgesteld dat de realisatie van het uitvoeringsprogramma achter loopt op de planning. Hieruit blijkt dat niet alle toezichtsuren toegewezen zijn aan interne medewerkers in verband met te weinig capaciteit. Wat betreft vergunningverlening en toezicht milieu is het gerealiseerde percentage net iets meer dan 20%. Het lijkt dat de productie flink achter blijft op de planning. Door ziekte, vacatures en het nog niet formaliseren van nieuwe functies is er weinig sturing en inzicht geweest op het realiseren van het uitvoeringsprogramma. Hierdoor ontbreekt het aan een inhoudelijke analyse op de grote fluctuaties. In juni 2024 was 38% van het regionaal uitvoeringsprogramma gerealiseerd, wat in theorie 50% zou moeten zijn.

Bestuursrapportage RUD LN eerste half jaar 2023 p.

Het uitwisselingspercentage bedraagt 2% en is daarmee, net zoals in voorgaande jaren, relatief laag. De voornaamste oorzaak hiervan is dat er te weinig capaciteit beschikbaar is bij de partners om werkzaamheden uit te besteden. Hierdoor kan er nog nauwelijks worden voldaan aan deltaverzoeken. De gerealiseerde uren en producten zouden in theorie op 50% realisatie moeten staan. In het eerste half jaar van 2023 is 42% van het RUP gerealiseerd. Op basis van de huidige cijfers is de verwachting dat met gelijke inzet de werkzaamheden van het RUP voor 84% wordt gerealiseerd in 2023.

Jaarverslag en jaarrekening RUD LN 2023 p. 16:

Op p. 16 staan de grootste afwijkingen van de gerealiseerde vergunningsuren tegenover de planning.

Vraag 2.

Zou uw College de stellingname, dat het gebrek aan robuustheid bij de RUD Limburg Noord voor een groot deel gelegen is in het feit dat zij een netwerkstructuur betreft, kunnen onderbouwen?

Antwoord.

Eén van de criteria om als omgevingsdienst robuust te zijn ziet erop dat een omgevingsdienst minimaal 80% van de medewerkers in eigen dienst moet hebben. Omdat de RUD Limburg Noord een netwerkorganisatie is waarbij het gros van de medewerkers worden ingeleend van de gemeenten – alleen de directeur en de medewerkers van het coördinatiecentrum staan op de loonlijst van de RUD Limburg Noord – wordt niet aan dit criterium voldaan en kan de RUD Limburg Noord alleen al hierom per definitie niet als robuuste omgevingsdienst worden aangemerkt.

Dit wordt eveneens bevestigd in de brief van staatssecretaris Heijnen van december 2023, hier staat in: "Een omgevingsdienst die als netwerk functioneert en weinig medewerkers in eigen dienst heeft, voldoet niet aan deze KPI (red.: minimaal 80% medewerkers vast in dienst) en is daarmee nooit robuust.". Door de netwerkstructuur is de RUD Limburg Noord te afhankelijk van en staat te nabij de bevoegde gezagen.

Vraag 3.

Welke onderzoeken zijn er recentelijk verricht die dit verband aantonen?

Antwoord.

Hieronder volgen een aantal onderzoeken:

Tussentijdse review IBP VTH maart 2024 p. 6:

Eén van de omgevingsdiensten voldoet zelfs niet aan de wettelijke regeling voor de inrichting van de omgevingsdiensten en dat is al jaren zo zonder dat dat gevolgen heeft. Zonder de nadere omgevingsdienst te noemen, ligt het voor de hand het de RUD Limburg Noord betreft.

Gespreksverslag met de directeur Omgevingsveiligheid en Milieurisico's I&W maart 2024 p. 2:

Er wordt geconstateerd dat met de handhaving van het huidig netwerkmodel Limburg Noord niet kan voldoen aan de robuustheidscriteria. De directeur benadrukt dat elk robuustheids criterium even zwaar weegt en ze niet uitwisselbaar zijn en tegelijkertijd niet als enkel een checklist gezien moeten worden.

Plan van Aanpak RUD Limburg Noord maart 2024 p.3:

In de kern gaat het erom dat de gekozen organisatievorm (het netwerk) met zich meebrengt dat de RUD in feite een verzameling van uitvoeringsorganisaties op gemeentelijk niveau is. De dienst functioneert niet als één uitvoeringsorganisatie, is onvoldoende zichtbaar voor de ketenpartners en is daarmee niet in staat om de VTH-taken op regionaal niveau doeltreffend uit te voeren. Laat staan toekomstige inhoudelijke opgaven het hoofd te bieden (bijvoorbeeld Zeer Zorgwekkende Stoffen, waterkwaliteit en milieucriminaliteit). De organisatievorm brengt daarbij met zich mee dat de RUD op de robuustheidscriteria tekort schiet. Zie verder ook onder andere p. 5, 6 en 7.

Advies monitoring robuustheid omgevingsdiensten en Brief ministerie van I&W, beoordeling plan van aanpak september 2024

In opdracht van de Staatssecretaris van I&W hebben TwynstraGudde en een begeleidingscommissie, bestaande uit de deelnemers van het IPO, de VNG, de Omgevingsdienst NL, het IBP Versterking VTH-stelsel en het ministerie van I&W, eerder dit jaar de plannen van aanpak van de diensten die nog niet aan de robuustheidscriteria voldeden, waaronder de RUD Limburg Noord en de Omgevingsdienst Zuid-Limburg, (op haalbaarheid voor 1 april 2026) beoordeeld. Op basis van deze beoordeling van het plan van aanpak van maart 2024 is de staatssecretaris tot de conclusie gekomen dat "de RUD Limburg Noord op 1 april 2026 niet (zelfstandig) robuust kan zijn. Uit het plan van aanpak blijkt dat er sprake is van een grote of onduidelijke bestuurlijke en/of financiële afhankelijkheid. Dit beperkt de invloed van de omgevingsdienst op het behalen van het einddoel, waardoor onduidelijk is of de beschreven acties haalbaar zijn.". Voor de volledigheid verwijzen we tevens naar het antwoord en de rapporten genoemd bij het antwoord op vraag 1 en naar de mededelingen portefeuillehouder Van Caldenberg inclusief de daarbij behorende bijlagen zoals aangegeven bij agendapunt 11.3 van de Commissievergadering Leefomgeving van 29 november j.l. Agenda Limburg - (LEO) Leefomgeving Commissievergadering vrijdag 29 november 2024 10:00 - 18:20 - iBabs Publiekspitaal.

Vraag 4.

In welke mate is deze stellingname juist? Dienen de betreffende ambtenaren deze taken “erbij” te doen, of is dit daadwerkelijk hun primaire baan en fungeren zij de facto als medewerkers van een omgevingsdienst?

Antwoord.

De ambtenaren zijn officieel in dienst van de gemeenten die deelnemen in de gemeenschappelijk regeling. Het is een feit dat het voorkomt dat gemeenten de aan de RUD Limburg Noord toegezegde inzet, welke nodig is om als RUD Noord alle taken te kunnen uitvoeren, niet of in mindere mate leveren omdat binnen de gemeenten andere prioriteiten worden gesteld als er formatieve knelpunten optreden en eigen taken in het gedrang dreigen te komen. Dit blijkt mede uit gesprekken die Berenschot heeft gehad met de ambtenaren bij het opstellen van het plan van aanpak. In het plan van aanpak staat dit ook aangegeven. Op pagina 5 staat dat “gezien de schaarste in VTH medewerkers en schaarste aan uren er spanning zit op lokale prioriteiten versus de regionale prioriteiten. In de regel krijgen dan de lokale prioriteiten de voorrang”. In de diverse gesprekken die met medewerkers gevoerd zijn kreeg Berenschot vele voorbeelden te horen van regionale prioriteiten die hierdoor blijven liggen.

Daarnaast blijkt dat de ambtenaren die voor de RUD Limburg Noord werkzaam zijn nagenoeg geen werkzaamheden verrichten voor inrichtingen buiten hun eigen gemeente. Uit de meest recente bestuursapportage blijkt dat de mate van uitwisseling maar 4% is. In de bestuursapportage van 2023 is dit zelfs maar 2%. Ook is het zo dat de gemeenteambtenaren die werkzaamheden voor de RUD Limburg Noord uitvoeren met twee leidinggevenden van doen hebben; hun leidinggevende binnen de gemeentelijke organisatie én de directeur van de RUD Limburg Noord.

Vraag 5.

Welke stappen is uw College voornemens te gaan nemen in het geval de RUD Limburg Noord niet bereid blijkt te zijn van de netwerkstructuur af te stappen? Welke stappen zijn er als het louter voeren van een bestuurlijk gesprek een gepasseerd station betreft?

Antwoord.

Het is primair aan de gemeenten die participeren binnen de RUD Limburg Noord om ervoor zorg te dragen dat de netwerkorganisatie wordt omgebouwd naar een fysieke omgevingsdienst die aan de door het Rijk gestelde criteria voldoet. Binnen het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling ‘RUD Limburg Noord’, waar de Provincie deel van uitmaakt, zullen wij blijven aandringen op een voortvarende aanpak zodat op 1 april 2026 aan de robuustheidscriteria wordt voldaan. Wij kunnen dit vanuit onze rol in het Algemeen Bestuur echter niet afdwingen, aangezien wij slechts 1 van de 16 leden zijn.

Wanneer de RUD Limburg Noord hier niet in slaagt en de aan de gemeenten bij wet opgedragen VTH-taken niet adequaat worden uitgevoerd, zullen wij de gemeenten hier vanuit onze IBT-rol op aanspreken. Vanuit het IBT doorlopen we vervolgens de interventieladder.

Dit is recentelijk bericht aan de gemeenten, een afschrift daarvan heeft u ontvangen middels de mededeling portefeuillehouder Demollin inzake brief IBT aan gemeenten in Midden en Noord Limburg inzake RUDLN van 3 december 2024. <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/2dd12f4b-a371-4eec-8729-cae7db12c893>)

Voorts zullen wij bezien op welke wijze wij met de Staatssecretaris van I&W kunnen optrekken om te bewerkstelligen dat de RUD Limburg Noord een robuuste omgevingsdienst wordt.

Vraag 6.

Is uw College bereid de netwerkstructuur van de RUD Limburg Noord te behouden op het moment dat de RUD Limburg Noord positieve resultaten laat zien, of is de wens om over te schakelen naar een reguliere omgevingsdienst een principiële keuze?

Antwoord.

Het is een wettelijk vereiste dat er een omgevingsdienst moet zijn waar gemeenten taken aan hebben opgedragen. Dat een netwerkstructuur niet aan de wet voldoet blijkt uit artikel 18.22 van de Omgevingswet. Voor een nadere duiding verwijzen wij naar de mededeling portefeuillehouder Demollin inzake brief IBT aan gemeenten in Midden en Noord Limburg inzake RUDLN van 3 december 2024. Verder verwijzen we ook naar het antwoord op vraag 2.

Gedeputeerde staten van Limburg

voorzitter

secretaris

College van Gedeputeerde Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 6 december 2024

Onderwerp: Schriftelijke vragen inzake RUD Limburg Noord

Geacht College,

Tijdens de commissievergadering van LEO d.d. 29 november 2024 is de voortgang van het Interbestuurlijk programma vergunningverlening, toezicht en handhaving (IBPVTH) besproken. Onder meer is het proces van de RUD Limburg Noord om robuust te worden aan de orde gesteld. Op 1 april 2026 moeten alle omgevingsdiensten in Nederland aan de Robuustheidscriteria voldoen. De staatssecretaris van Openbaar Vervoer en Milieu heeft op 20 september jl. de RUD LN geïnformeerd van oordeel te zijn dat de RUD LN niet tijdig, op 1 april 2026, aan de robuustheidscriteria zal voldoen. Zowel de staatssecretaris als de gedeputeerde zijn hierbij de mening toegedaan dat het gebrek aan robuustheid hoofdzakelijk gelegen is in de netwerkstructuur van de RUD LN.

Het bovenstaande geeft onze fracties aanleiding tot het stellen van de volgende vragen:

1. Op welke inhoudelijke vlakken schiet de RUD LN, los van het feit dat zij een netwerkstructuur betreft, te kort voor wat betreft haar resultaten? Zou uw College een limitatieve opsomming met toelichting kunnen verschaffen?

De RUD LN betreft een netwerkstructuur met specialistische ambtenaren die werkzaam zijn bij verschillende gemeentes. Dit is anders dan de meeste omgevingsdiensten, die fungeren als een zelfstandige entiteit met eigen personeel en een eigen directie.

2. Zou uw College de stellingname, dat het gebrek aan robuustheid bij de RUD LN voor een groot deel gelegen is in het feit dat zij een netwerkstructuur betreft, kunnen onderbouwen?
3. Welke onderzoeken zijn er recentelijk verricht die dit verband aantonen?

In de discussie omtrent de RUD LN wordt vaak gesteld dat de ambtenaren die werkzaam zijn voor de RUD LN de hierbij horende taken “erbij” moeten doen?

4. In welke mate is deze stellingname juist? Dienen de betreffende ambtenaren deze taken “erbij” te doen, of is dit daadwerkelijk hun primaire baan en fungeren zij *de facto* als medewerkers van een omgevingsdienst?

Het College zou graag zien dat de RUD LN afstapt van de netwerkstructuur en vormgegeven wordt als een reguliere omgevingsdienst.

5. Welke stappen is uw College voornemens te gaan nemen in het geval de RUD LN niet bereid blijkt te zijn van de netwerkstructuur af te stappen? Welke stappen zijn er als het louter voeren van een bestuurlijk gesprek een gepasseerd station betreft?

6. Is uw College bereid de netwerkstructuur van de RUD LN te behouden op het moment dat de RUD LN positieve resultaten laat zien, of is de wens om over te schakelen naar een reguliere omgevingsdienst een principiële keuze?

In afwachting van uw reactie binnen de daarvoor gestelde termijn, verblijft, met vriendelijke groet,

Sjoerd Maillé
Statenlid VVD